

แบบขอส่งเอกสารการเผยแพร่บทความวิจัย เพื่อใช้สำหรับการเสนอขอจบการศึกษา
ระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

วันที่ 26 เดือน ๘ ค.ศ. 2564

ชื่อ - นามสกุล (นาย/นาง/นางสาว) อรรถวิทย์ จันทร์ทวณีย์ รหัสประจำตัว 61054810109
นักศึกษา หลักสูตรมหาบัณฑิต หลักสูตรดุสิตบัณฑิต สาขาวิชา การจัดการระบบสุขภาพ
ศึกษาที่ มหาวิทยาลัย ศูนย์ วิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี
เป็นนักศึกษา ภาคปกติ ภาคพิเศษ เข้าศึกษาภาคการศึกษาที่.....ปีการศึกษา.....
ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ บ้านเลขที่ 111 หมู่ 2 ตำบล บางนา อำเภอ สรรพยา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา
รหัสไปรษณีย์ 13150 โทรศัพท์ 061-๖๖๕4๖๖ แฟกซ์.....อีเมล.....
หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ 061-๖๖๕4๖๖

มีความประสงค์ขอเสนอส่ง บทความวิทยานิพนธ์ บทความการค้นคว้าอิสระ ที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่

ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ

ชื่อเรื่องบทความ.....

ภาษาอังกฤษ.....

ชื่อวารสาร..... ระดับนานาชาติ ระดับชาติ

อยู่ในฐานข้อมูล TCI Scopus ISI อื่นๆ โปรดระบุ.....

เป็นวารสารของประเทศ.....ปีที่.....ฉบับที่.....หน้าที่.....

นำเสนอในที่ประชุมทางวิชาการที่มีรายงานการประชุมฉบับสมบูรณ์ (Proceedings) (เป็นรวมเล่มบทความฉบับเต็มไม่ใช่บทคัดย่อ)

ชื่อเรื่องบทความ ภาวะที่มีผลต่อประสิทธิภาพการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
ตำบลสรรพยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาษาอังกฤษ Factors Affecting Effectiveness of Prevention of Dengue Fever Among Village Health Volunteers
Maharaj District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province.

ชื่องานประชุมทางวิชาการ การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ ๓๖

วัน/เดือน/ปี ที่จัดประชุม 18 ธันวาคม 2563 หน่วยงานที่จัดประชุม มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

สถานที่ประชุม สำนักงานสภากิจการฯ ประเทศ ไทย

เป็นการประชุมทางวิชาการ ระดับนานาชาติ ระดับชาติ อื่นๆ.....

การนำเสนอ แบบบรรยาย (Oral Presentation) แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)

การเผยแพร่ในรูปแบบอื่นๆ.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ได้ดำเนินการตามข้อความข้างต้นแล้ว และได้แนบหลักฐานการเผยแพร่ที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องมาด้วยแล้ว

ลงชื่อ อรรถวิทย์ จันทร์ทวณีย์
(นางสาวอรรถวิทย์ จันทร์ทวณีย์)
นักศึกษ

คำรับรอง

ขอรับรองว่า (นาย/นาง/นางสาว)..... ดร.จิรา งามวุฒิ
 ได้เผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ ตามรายละเอียดที่ระบุข้างต้นเรียบร้อยแล้ว และได้ตรวจสอบความถูกต้องเรียบร้อยแล้ว
 เห็นสมควรเสนอขอส่งเอกสารการเผยแพร่บทความวิจัยได้

ลงชื่อ X <u>ผศ. อ. วราภรณ์</u> (..... <u>วศ.ดร.สมชาย ดุริ่งก่อเต</u>) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การค้นคว้าอิสระ วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....	ลงชื่อ..... <u>วิฑูรย์ ศัลย์รัมย์</u> (..... <u>อาจารย์ ดร. วิฑูรย์ ศัลย์รัมย์</u>) ประธานคณะกรรมการประจำหลักสูตร วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....
--	--

ให้นักศึกษาแนบเอกสารตามประเภทการเผยแพร่บทความวิจัยให้ครบถ้วน แล้วนำเอกสารส่งที่บัณฑิตวิทยาลัย

ประเภทตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ

สิ่งที่แนบมาด้วย

1. แบบเสนอขอรับการส่งเอกสารการตีพิมพ์ (มรว.บ. 11)
2. แบบตอบรับการลงวารสาร (ตัวจริง) (พร้อมสำเนา 2 ชุด).
3. สำเนาปกใน - ปกนอกวารสาร (พร้อมสำเนา 2 ชุด)
4. สำเนาหน้าสารบัญ (พร้อมสำเนา 2 ชุด)
5. บทความฉบับสมบูรณ์ (พร้อมสำเนา 2 ชุด)
6. เล่มวารสารฉบับจริง

ครบ

ไม่ครบ

ประเภทนำเสนอผลงานในที่ประชุมวิชาการ

สิ่งที่แนบมาด้วย

1. แบบเสนอขอรับการส่งเอกสารการตีพิมพ์ (มรว.บ.11)
2. แบบตอบรับการนำเสนอผลงาน (ตัวจริง) (พร้อมสำเนา 2 ชุด)
3. สำเนาปกใน - ปกนอก (พร้อมสำเนา 2 ชุด)
4. สำเนาหน้าสารบัญ (พร้อมสำเนา 2 ชุด)
5. บทความฉบับสมบูรณ์ (พร้อมสำเนา 2 ชุด)
6. ใบประกาศนียบัตรหรือเอกสารที่แสดงถึงการนำเสนอผลงาน (พร้อมสำเนา 2 ชุด)
7. เล่มเสนอผลงานที่ได้นำเสนอ (Proceedings) 00 หน้า

ครบ

ไม่ครบ

ตรวจสอบเอกสาร..... ผศ. น.โก 12 หน้า

1. ทรงประชุม วิชาการ ระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 51 วันที่ 18 ธ.ค. 64 ณ บ.บัณฑิตวิทยาลัย 20.20

ลงชื่อ..... โจน ผู้ตรวจสอบ วันที่..... 2 เดือน..... ก.พ. พ.ศ..... 64

(.....นางสาวธิดา โยธากุล.....)

ลงชื่อ..... อ.ณัฐ

(.....ผศ.ดร.ณัฐชา สลิ่งวงศ์.....)
 (รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย)
 วันที่..... 2 เดือน..... ก.พ. พ.ศ..... 64

ลงชื่อ..... ทิม

(.....รศ.ดร.กันต์ฤทัย คลังพหล.....)
 (คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย)
 วันที่..... เดือน..... 02 ก.พ. 2564 พ.ศ.....

ที่ อว 8205.09/ว1929

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ
อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ๙๐๐๐๐

19 พฤศจิกายน 2563

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณาบทความและตอบรับให้เข้าร่วมงานประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา
แห่งชาติ ครั้งที่ 51

เรียน คุณธรรณี จันทาวุฒิ

ตามที่ท่านได้ส่งบทความ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการป้องกันโรคไข้เลือดออกของ
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” เพื่อเข้าร่วมนำเสนอ
แบบบรรยายในงานประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 51 (The 51st National
Graduate Research Conference December 18th, 2020 online Conference) ในวันที่ 18 ธันวาคม
2563 โดยผ่านระบบออนไลน์ ของมหาวิทยาลัยทักษิณ นั้น

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยทักษิณ ขอแจ้งให้ทราบว่าบทความวิจัยดังกล่าว ผ่านการพิจารณาจาก
ผู้ทรงคุณวุฒิและได้รับการตอบรับให้เข้าร่วมนำเสนอผลงานในการประชุมดังกล่าว โดยมีการแก้ไข และ
ขอให้ท่านส่งบทความที่ผ่านการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ภายในวันที่ 27 พฤศจิกายน 2563 และจัดส่งคลิปวิดีโอ
การนำเสนอผลงานภายในวันที่ 8 ธันวาคม 2563

เมื่อท่านส่งฉบับปรับปรุงแก้ตามที่กำหนดแล้ว บทความดังกล่าวจะได้รับการตอบรับให้ลงตีพิมพ์ ในวารสาร
สืบเนื่องจากการประชุม (Thaksin Procedia) ตามที่ท่านแจ้งความประสงค์ และได้รับฟอร์มเกียรติบัตรภายหลัง
เสร็จสิ้นการนำเสนอผลงานจริง ทั้งนี้คณะทำงานฯ ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านที่จัดส่งบทความมา
ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมลวรรณ วีระธรรมโม)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติหน้าที่แทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ปฏิบัติหน้าที่แทน อธิการบดีมหาวิทยาลัยทักษิณ

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ ๐-๗๔๓๑-๗๖๕๕ / โทรสาร ๐-๗๔๓๑-๗๖๕๖

เกียรติบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ดร.วารี คุ้มทาวุฒิ และ รศ.ดร. อมรรักษ์ ตูรงค์เดช

ได้เข้าร่วมการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 51

(The 51st National Graduate Research E-Conference, 2020)

วันที่ 18 ธันวาคม 2563 ณ มหาวิทยาลัยทักษิณ โดยให้รูปแบบออนไลน์

ให้ไว้ ณ วันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2563

รศ. นงนิจ อนุภักดี

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยากรประจำ ดร. วารณี สุวีระกุล)

ประธานสภาคณบดีผู้บริหารบัณฑิตศึกษาแห่งประเทศไทย (สคบท)

ans

(อาจารย์ ดร. อัจฉรา เชนบัวแก้ว)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ

Char

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อมรรักษ์ ตูรงค์เดช)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ

THAKSIN PROCEDIA

2020

THAKSIN UNIVERSITY

Vol. 2020, No. 1

Original Research Articles from
The 51st National Graduate Research Conference

Organized By: Graduate School, Thaksin University
December 18,th 2020

★ <http://grad.tsu.ac.th/>

ศาสตราจารย์ ดร. งามวิจิตร

Thaksin Procedia

[HOME](#) [ABOUT](#) [LOG IN](#) [REGISTER](#) [SEARCH](#) [CURRENT](#)
[ARCHIVES](#) [ANNOUNCEMENTS](#)

[OPEN JOURNAL SYSTEMS](#)

Home > Archives > **Vol 2020, No 1 (2020)**

Vol 2020, No 1 (2020)

Health Science

The 51st National Graduate Research E-Conference 2020, December 18th, 2020: Graduate School Thaksin University, Songkhla, Thailand

Table of Contents

Articles

[Factors Related to Back Pain Among Rubber Tapping Farmers at Narong-Sub-district Health Promoting Hospital Area](#)

Rungphet Mahong, Komwat Rungruang

[Socio-Cultural Aspect of Smoking Among Novices in Phrapariyattidhamma Schools in the Border Districts in Chiang Mai Provinc](#)

Ms. Orapan Chanthra, Asst. Prof. Songvuth Tuongratanaphan, Asst. Prof. Areerat Nirunsittirat

[Patterns of Health-Seeking Behavior Among Oral Cancer Patients](#)

Thatsanee Saladyanant, Piyanart Chatiketu, Anak Iamaron, Imjai Chitapanarux

[Prevalence of Dysphagia in Patient Visiting Ear Nose and Throat Clinic at Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital](#)

Pilaiwan Kongma, Narumanas Korwanich, Hanpon Klibngern, Natchaiyan Tavesak, Kanyarat Korwanich

[Durian Versus Mangosteen Consumption on Thermic Effect of Food and Blood Glucose Response in Thai Healthy Adults](#)

Jitthiwa Athipunjapong, Pimnapanut Sridonpai, Aree Prachansuwan, Kunchit Judprasong, Wantanee Kriengsinoyos

[Factors associated with women's cervical cancer screening service at Nong Waeng Subdistrict, Srinarong District, Surin Province](#)

Pilawun Ponla, Utchaya Intharueang

[The Prevalence of Intraoral Conditions and the Complexity of Dental Services for Older People in Chai Nam Subdistrict, Wang Thong District, Phitsanulok.](#)

Chittraphone Chakkrawarn, Kanyarat Korwanich, Narumanas Korwanich

[The Validity and Reliability of the Self-Esteem Scale: Thai Version for Undergraduates](#)

Chitchanok Jintanawut, Asst. Prof. Nattasuda Taephant

[Literature Review: Peer Support for People with Cancer](#)

Lacksaporn Phanukasemsin, Asst. Prof. Nattasuda Taephant

[Biological Activities of Some Local Vegetable Extracts from Nakhon Si Thammarat, Thailand](#)

Boonsong Wungsintaweekul, Panrut Gwangkwang, Ariya Tanimlak, Tanyaporn Taweetchai, Pattamaporn Tiasakul, Siraprapa Maneechay

[Development of the SKT Meditation Program on Blood Pressure and Harmony of Patients with Uncontrolled Hypertension](#)

Cheevarat Puttasara, Tippamas Chinnawong, Wipa Sae-Sia

[Customer's Perception of Thai Traditional and Alternative Medicine Department's Service Quality in Sankhaburi Hospital Chainat Province](#)

Saruda Pangsouy, Assistant Professor Dr.Noppakorn

[Journal Help](#)

USER

Username

Password

Remember me

NOTIFICATIONS

- [View](#)
- [Subscribe / Unsubscribe](#)

JOURNAL CONTENT

Search

All ▼

Browse

- [By Issue](#)
- [By Author](#)
- [By Title](#)
- [Other Journals](#)

FONT SIZE

INFORMATION

- [For Readers](#)
- [For Authors](#)
- [For Librarians](#)

[UNTITLED](#)

[UNTITLED](#)

[UNTITLED](#)

[UNTITLED](#)

[UNTITLED](#)

[UNTITLED](#)

[UNTITLED](#)

[UNTITLED](#)

[UNTITLED](#)

[UNTITLED](#)

[UNTITLED](#)

[UNTITLED](#)

กรรณ งามกุล

University

Muna Pradu, Udomratana Vattanasit, Prasert Makkaew
Factors Affecting Nursing Care Knowledge Management on Diabetes Mellitus Among Professional Nurses in Tombon Health Promoting Hospitals, Nakhonpathom Province.

UNTITLED

Natha Methabutsayathon, Assoc. Prof. Dr. Somchai Durongdej
Effectiveness of Foot Reflexology Massage Combined with Ya Dok Khao Drug on Smoking Cessation Among Non-Communicable Disease Patients (NCDs) in Janvan Sub-District, Srinarong District, Surin Province

UNTITLED

Nutthaporn Thathong
Factors Affecting Effectiveness of Prevention of Dengue Fever Among Village Health Volunteers Maharaj District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province.

UNTITLED

Thorntharee Chantawut, Assoc. Prof. Dr. Somchai Durongdej
The Relationship between Outcome Expectation and Low Back Pain Prevention Behavior of Nurses Working in Community Hospital, Nakhon Si Thammarat.

UNTITLED

Piyaphat Chinapandhu, Supreecha Kaewsawat, Patthanasak Khammaneechan

The Council of the Graduate Studies Administrators of Thailand (CGAT)

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข

ประจำหมู่บ้าน อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

นางสาวธรรณี จันทาวุฒิ¹ และ รศ.ดร.สมชาย คุรงค์เดช²

หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการระบบสุขภาพ
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี^{1,2}

saucyboy_068@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional study) โดยการรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา คัดเลือกตัวอย่างที่ใช้ จำนวน 205 คน จากทั้งหมด 440 คน โดยใช้การสุ่มแบบการสุ่มแบบสัดส่วน รวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi square) กับการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) นอกจากนี้ยังรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการทำ Focus Group Discussion โดยเลือกอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จำนวน 12 คน เป็นการสะท้อนความรู้สึกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ด้านปัจจัยจูงใจและปัจจัยค้ำจุน

ผลการวิจัยพบว่า การทำงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกสูงถึงร้อยละ 68.8 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และระยะเวลาในการทำงาน ปัจจัยจูงใจ ได้แก่ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน ปัจจัยค้ำจุน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ด้านสภาพการทำงาน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.01$) จากการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) เพื่อทำนายปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศชาย ระยะเวลาในการทำงาน ปัจจัยจูงใจ ได้แก่ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ ร้อยละ 22.5

ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่าเจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรหาวิธีสร้างแรงจูงใจอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยเฉพาะในด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้ดียิ่งขึ้น

คำสำคัญ : ประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออก/อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)

**Factors Affecting Effectiveness of Prevention of Dengue Fever Among Village Health Volunteers
Maharaj District, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province.**

Thorntharee Chantawut¹ and Assoc. Prof. Dr. Somchai Durongdej²

*The Requirements for the Degree of Master of Public Health in Health System Management
Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Pathum Thani*

saucyboy_068@hotmail.com

Abstract

This research is a cross-sectional research by collecting both quantitative and qualitative data. The objective of this study was to analyze factors affecting effectiveness of preventing dengue fever among Village Health Volunteers (VHV) Maharaj district, Phra Nakhon Si Ayutthaya province. There were a total of 440 VHV and 205 sample was selected by Proportional sampling. Quantitative data were collected by questionnaires and analyzed by using Chi square and Logistic Regression Analysis. More over, the qualitative data was conducted by selecting one VHV from 12 sub-districts to participate in Focus Group Discussion to reflect their opinions in connection with the issues contributing to the effectiveness of Dengue fever prevention.

Finding showed that effectiveness of DHF prevention among VHV correlated significantly ($p \leq 0.01$) with gender, motivation mechanics, being respected, responsibility, job achievement relationship with colleagues among village health authorities and finally working condition. Furthermore, Logistic Regression Analysis to predict attributable factors to VHV effectiveness for prevention of DHF was 22.5%. These included male, period of working time, motivation mechanics, job satisfaction, being respected, success and self responsibility.

It is recommended that health authorities should develop mechanics to encourage their motivation on continuous basis and motivation should be focused on work responsibility, success, leadership and being respected.

Keywords: effectiveness of dengue prevention / village health volunteers (VHV)

บทนำ

โรคไข้เลือดออก (Dengue hemorrhagic fever : DHF) เป็นโรคติดเชื้อ ซึ่งมีสาเหตุมาจาก ไวรัสเดงกี (Dengue virus) โดยมียุงลาย (Aedes spp.) เป็นพาหะนำโรค นับว่าเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญในประเทศและหลายประเทศทั่วโลก เนื่องจากโรคนี้แพร่กระจายอย่างกว้างขวาง และจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างมากใน 30 ปีที่ผ่านมา ระบาดมากกว่า 100 ประเทศทั่วโลก และคุกคามต่อสุขภาพของประชากรโลก มากกว่าร้อยละ 40 (2,500 ล้านคน) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พบมากในประเทศเขตร้อนและเขตอบอุ่น (Tanprasert, 2018, pp.186) โดยมีระบาดใหญ่ในประเทศไทยครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2501 ในกรุงเทพมหานคร และปัจจุบันพบกระจายอยู่ทุกจังหวัดทั่วประเทศ จากนั้นมีการระบาดปีเว้น 1-2 ปี แต่ก็พบผู้ป่วยจำนวนมากทุกปี ดังสถานการณ์ของโรคไข้เลือดออกจากปี 2558-2562 ภาพรวมของประเทศไทย พบว่า มีรายงานอัตราป่วย 24.83, 26.92, 16.91, 17.78 และ 33.61 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ ณ ช่วงเวลาเดียวกัน ปี 2562 มีรายงานผู้ป่วยมากกว่าปี 2561 ถึง 2 เท่า สำหรับภาพรวมเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานป้องกันและควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี พบว่า มีรายงานอัตราป่วยจำแนกรายจังหวัดจากปี 2562 จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงที่สุด เป็น 3 อันดับแรกของเขต คือ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานป้องกันและควบคุมโรคที่ 4 จังหวัดสระบุรี ที่มีมาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า มีอัตราป่วยสูงเป็นอันดับต้น ๆ ของเขตสถานการณ์ของโรคไข้เลือดออกจากปี 2558-2562 มีรายงานอัตราป่วย 195.00, 66.17, 66.48, 183.51 และ 83.55 ต่อแสนประชากร ตามลำดับ จากสถิติสถานการณ์การเกิดโรคไข้เลือดออกในแต่ละปีมีจำนวนเพิ่ม-ลดแตกต่างกันออกไป นอกจากนั้นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในปี 2562 พบว่า อำเภอที่มีอัตราป่วยต่อประชากรแสนคนสูงสุด คือ อำเภอมหาพรราช อัตราป่วยเท่ากับ 1,255.07 (60 ราย) รองลงมาคือ ท่าเรือ 189.55 (89 ราย), บางปะหัน 166.97 (70 ราย), ผักไห้ 144.04 (59 ราย), พระนครศรีอยุธยา 107.20 (151 ราย), เสนา 83.9 (56 ราย), นครหลวง 78.9 (29 ราย), อุทัย 61.79 (32 ราย), บางบาล 61.06 (21 ราย), บางไทร 74.99 (23 ราย), ภาชี 45.05 (14 ราย), บางปะอิน 34.88 (38 ราย), วังน้อย 31.01 (23 ราย), บางซ้าย 30.97 (6 ราย), ลาดบัวหลวง 20.32 (8 ราย) และ บ้านแพรก 11.02 (1 ราย) ตามลำดับ จากรายงานสถานการณ์โรคไข้เลือดออกในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำหรับไข้เลือดออกของอำเภอมหาพรราช หากปล่อยให้เกิดการระบาดของไข้เลือดออกและมีจำนวนผู้ป่วยมากขึ้น จะไม่สามารถจัดการได้ทั้งการรักษาผู้ป่วยและการควบคุมโรคไข้เลือดออก แต่สิ่งหนึ่งที่สามารถจัดการได้เบื้องต้นในการควบคุมการระบาดของโรคไข้เลือดออก คือ การจัดการยุง เนื่องจากยุงเป็นพาหะของโรคจะสามารถลดจำนวนผู้ป่วยได้ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากองค์กรชุมชนทุกระดับและประชาชน โดยเฉพาะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โดยมีการบริหารจัดการที่ไม่ซับซ้อนและเป็นทางการมากเกินไป อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จึงนับว่าเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องที่ให้ความสำคัญ โดยเป็นแรงผลักดันให้ชุมชนดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากโรคไข้เลือดออก ช่วยบริหารจัดการให้การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกขยายออกไปสู่ชุมชนได้อย่างกว้างขวาง (Laohapichatchai, 2013, pp.97) ด้วยมาตรการ ๕ ป. ๑ ข. คือ ปิด เปลี่ยน ปล่อย ปรับ ปฏิบัติและขัดล้างไข่ยุง ทุกสัปดาห์ และจะได้สนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานควบคุมและกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายเป็นประจำทุกปี แต่ก็ไม่สามารถทำให้ความชุกชุมของยุงลดลงหรือหมดไปจากชุมชนได้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่ยังมีอัตราการป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก เพราะอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน อาจจะขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน จึงทำให้การทำงานที่ยังขาดประสิทธิภาพทำให้พบผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเพิ่มมากขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรจะหาสาเหตุเพื่อปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขให้ดีขึ้น โดยจะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอมหาพรราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในด้านปัจจัยต่าง ๆ ทั้ง ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุนที่มีผลต่อประสิทธิภาพการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และเพื่อหาแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพขั้นแรกเป็นการวิจัยเชิงอรรถาธิบาย เก็บข้อมูลแบบภาคตัดขวาง นอกจากนี้จึงรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการทำ Focus Group Discussion เป็นสัมภาษณ์ความรู้สึกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เกี่ยวกับปัจจัยจูงใจ และปัจจัยค้ำจุนในการดำเนินงานด้านการป้องกันโรคไข้เลือดออก ระยะเวลาในการวิจัย คือ กันยายน 2562 ถึง ตุลาคม 2563 การเลือกกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบสัดส่วน โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างในแต่ละตำบล ใช้วิธีแบ่งเป็นสัดส่วนกับขนาดของกลุ่ม ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย เมื่อได้จำนวนขนาดตัวอย่างในแต่ละตำบล ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างในการเก็บข้อมูลโดยทำการสุ่มจับสลากรายชื่อขึ้นมาทีละใบจากแต่ละตำบล จำนวน 205 คน การรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมีทั้งหมด 12 ตำบล เลือกโดยการจับสลากรายชื่อตำบลละ 1 คน จำนวน 12 คน เครื่องมือประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบวัดประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประเมินจากค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายโดยใช้แบบรายงานค่าดัชนีความชุกลูกน้ำยุงลาย เกณฑ์การแปลผล มีประสิทธิผล หมายถึง ค่าดัชนีลูกน้ำยุงลาย House Index (HI) เท่ากับ 0 อยู่ในระดับปลอดภัย ไม่มีประสิทธิผล หมายถึง ค่าดัชนีลูกน้ำยุงลาย House Index (HI) >0 อยู่ในระดับเสี่ยง ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจ (Motivation Factors) ในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยค้ำจุน (Maintenance Factors) ในการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 คำถามทุกข้อเป็นเชิงบวก มีคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert scale) ให้เลือกตอบ ตั้งแต่ 5-1 โดยให้คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง 4 หมายถึง เห็นด้วย 3 หมายถึง ไม่แน่ใจ 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แปลความหมายระดับโดยใช้คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 เห็นด้วยอย่างยิ่ง 3.41 - 4.20 เห็นด้วย 2.61 - 3.40 ไม่แน่ใจ 1.81 - 2.60 ไม่เห็นด้วย 1.00 - 1.80 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง และส่วนที่ 4 ปัจจัยส่วนบุคคล ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้วยการตรวจสอบตรงตามเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ทดสอบความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ไปทดลองใช้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอบางปะหัน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 30 ชุด ค่าความเชื่อมั่นภาพรวมทั้งหมด 0.93 ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เลขที่ 0016/2562

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ประมวลผลข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจูงใจ ปัจจัยค้ำจุน ด้วย จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจูงใจ ปัจจัยค้ำจุน โดยใช้สถิติไคสแควร์ ทดสอบความสามารถของปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ด้วยสถิติการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบด้วย การระบาคของโรคไข้เลือดออก ผลงานที่ได้ดำเนินการไปแล้ว การป้องกันโรคไข้เลือดออกทำงานเป็นทีมหรือไม่ กิจกรรมการฝึกอบรม และพัฒนาความรู้ด้านการป้องกันโรคไข้เลือดออก ด้านคำตอบแทนด้านความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผลกระทบกับอาชีพประจำ แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกในชุมชน สรุปความคิดเห็นแต่ละบุคคลและความคิดเห็นของกลุ่มในประเด็นสำคัญ ๆ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นประกอบการพิจารณาข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พบว่า มีประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออก (68.8%) ปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (76.1%) อายุเฉลี่ย 47 ปี การศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (34.1%) ระยะเวลาในการทำงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขเฉลี่ย 8 ปี

ระดับปัจจัยจิตใจที่มีผลต่อประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมืองราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก พบว่า ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้าในงานอยู่ในระดับดีมาก ส่วนด้านลักษณะของงานอยู่ในระดับดี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยจิตใจ ในภาพรวมและรายด้าน (n = 205)

ปัจจัยจิตใจ	\bar{X}	ระดับ	S.D.
1. ด้านความสำเร็จในการทำงาน	4.48	ดีมาก	0.59
2. ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	4.36	ดีมาก	0.65
3. ด้านลักษณะของงาน	3.94	ดี	0.63
4. ด้านความรับผิดชอบ	4.28	ดีมาก	0.69
5. ด้านความก้าวหน้าในงาน	4.21	ดีมาก	0.63
ภาพรวม	4.31	ดีมาก	0.62

ระดับปัจจัยค้ำจุนที่มีผลต่อประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมืองราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก พบว่า ด้านความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และด้านสภาพการทำงานอยู่ในระดับดีมาก ส่วนด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการอยู่ในระดับดี ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับปัจจัยค้ำจุน ในภาพรวมและรายด้าน (n = 205)

ปัจจัยค้ำจุน	\bar{X}	ระดับ	S.D.
1. ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ	4.02	ดี	0.72
2. ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน	4.44	ดีมาก	0.65
3. ด้านความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข	4.52	ดีมาก	0.58
4. ด้านสภาพการทำงาน	4.34	ดีมาก	0.58
ภาพรวม	4.50	ดีมาก	0.58

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจิตใจ และปัจจัยค้ำจุน กับประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอเมืองราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า

ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการทำงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข พบว่า ได้แก่ เพศ (p-value = 0.026) ระยะเวลาในการทำงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข (p-value = 0.003)

ปัจจัยจิตใจ ประกอบด้วย ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจกับประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือด

ปัจจัยจูงใจ		ประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออก				χ^2 (df)	p-value
		ไม่มี		มี			
		n	%	n	%		
ด้านความสำเร็จ ในการทำงาน	ไม่เห็นด้วย	8	80.0	2	20.0	11.65 (1)	<0.001*
	เห็นด้วย	56	28.7	139	71.3		
ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ	ไม่เห็นด้วย	11	55.0	9	45.0	5.837 (1)	0.016*
	เห็นด้วย	53	28.6	132	71.4		
ด้านลักษณะของงาน	ไม่เห็นด้วย	27	56.3	21	42.8	18.287 (1)	<0.001*
	เห็นด้วย	37	23.6	120	76.4		
ด้านความรับผิดชอบ	ไม่เห็นด้วย	17	58.6	12	41.4	11.811 (1)	<0.001*
	เห็นด้วย	47	26.7	129	73.3		
ด้านความก้าวหน้า ในงาน	ไม่เห็นด้วย	13	54.2	11	45.8	0.666 (1)	0.010*
	เห็นด้วย	51	28.2	130	71.8		

p-value from Chi-Square test, *Significant at the 0.05 level

ปัจจัยจูงใจ ประกอบด้วย ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ด้านสภาพการทำงาน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออก ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยจูงใจกับประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ปัจจัยจูงใจ		ประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออก				χ^2 (df)	p-value
		ไม่มี		มี			
		n	%	n	%		
ด้านค่าตอบแทนและ สวัสดิการ	ไม่เห็นด้วย	16	34.0	31	66.0	0.226 (1)	0.634
	เห็นด้วย	48	30.4	110	69.6		
ด้านความสัมพันธ์กับ เพื่อนร่วมงาน	ไม่เห็นด้วย	10	55.6	8	44.4	5.442 (1)	0.020*
	เห็นด้วย	54	28.9	133	71.1		
ด้านความสัมพันธ์กับ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	ไม่เห็นด้วย	8	88.9	1	11.1	14.579 (1)	<0.001*
	เห็นด้วย	56	28.6	140	71.4		
ด้านสภาพการทำงาน	ไม่เห็นด้วย	11	91.7	1	8.3	21.689 (1)	<0.001*
	เห็นด้วย	53	27.5	140	72.5		

p-value from Chi-Square test, *Significant at the 0.05 level

ผลการวิเคราะห์ความสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า เพศ ระยะเวลาในการทำงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ปัจจัยจูงใจ สามารถร่วมกันทำนายความแปรปรวนของประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ ร้อยละ 22.5 ดังตารางที่ 5

ดร. รุ่งนภา ตรี

ตารางที่ 5 แสดงการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติกปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการป้องกันโรคไข้เลือดออก

ตัวแปร	B	S.E	Wald(df)	p-value	Adjusted OR	95%C.I.	
						Lower	Upper
เพศ	1.218	0.453	7.235(1)	0.007*	3.379	1.392	8.207
ระยะเวลาในการทำงานเป็น อสม.	1.233	0.456	7.310(1)	0.007*	3.433	1.404	8.393
ปัจจัยจูงใจ	1.810	0.827	4.788(1)	0.029*	6.108	1.208	30.890

Nagelkerke R Square = 0.225, Constant = 19.000, EXP. = Adjusted OR,

B = Coefficient, S.E = Standard Error

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ การระบาดของโรคไข้เลือดออก กล่าวว่า ไม่มีผู้ป่วย ทราบว่ามี 1 ราย ทราบว่ามี 2 ราย ทราบว่ามีคนป่วยน้อย พื้นที่ใกล้เคียงพบวาระบาด

ผลงานที่ได้ดำเนินการไปแล้ว กล่าวว่า คิดว่าอยู่ในเกณฑ์ที่ดีเลยมีคนป่วยลดน้อยลง เป็นที่น่าพอใจนะ ก็สำเร็จตามที่หมอนามยสั่ง ประชาชนบางหลังก็ไม่ให้ความร่วมมือ ไม่ให้เข้าไปในบ้าน ไม่ให้ใส่ทรายอะเบท เพราะมันเหม็น อยากได้ตัวอื่นที่ใส่แทนทรายอะเบท และกำจัดลูกน้ำยุงลายแทนได้ แต่ก็แค่ส่วนน้อย

การป้องกันโรคไข้เลือดออกทำงานเป็นทีมหรือไม่ กล่าวว่า ไม่เคยไปคนเดียว ต้องมีเพื่อน อย่างน้อยต้องมีเพื่อน 1 คน แต่จริง ๆ ก็นัดรวมกันทั้งหมู่แหละ เพราะไปหลายคนสนุกดี ได้ช่วยกันสำรวจลูกน้ำยุงลายยิ่งหลายคนยิ่งเร็วและก็จะเอียดด้วย ช่วยกันดูสุนัขด้วย เวลาเราไม่ว่างก็ให้เพื่อนไปทำแทนได้

กิจกรรมการฝึกอบรม และพัฒนาความรู้ด้านการป้องกันโรคไข้เลือดออก กล่าวว่า เคยได้รับก็หมอนามยเป็นคนสอน เวลาไปที่ประชุมประจำเดือนที่รพสต.หมอนามยก็พูดก็บอกทุกครั้งแหละ ทุกที่ก็มีประชุมประจำเดือนเหมือนกัน และเคยได้รับจาก อบต. เขามีโครงการเรื่องโรคไข้เลือดออกทุกปี แถมได้ลงพื้นที่จริงหมอนามยก็สอนให้ดูไข่และขั้วไข่ยุงลายด้วย บางทีก็อ่านจาก Line กลุ่ม รพสต.

ด้านค่าตอบแทน กล่าวว่า ถ้าคิดถึงเรื่องเงินมันก็ไม่พอหรอก แต่ที่ทำเพราะเราอาสาสมัครทำ อดีตไม่เคยได้รับค่าตอบแทนก็ยังทำได้เลย ถือว่าคุ้มทางด้านจิตใจ รู้สึกว่าเราเสียสละถึงเงินที่ได้มันจะน้อยและภูมิใจในตัวเองด้วย ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายหรอกแต่มีงานประจำที่ได้เงินอยู่แล้วเฉยๆ ค่าตอบแทนที่ได้ก็พอแค่ค่าน้ำมันรถ ค่าน้ำ เวลาออกพื้นที่ มีความสุขที่ได้ช่วยเหลือคนอื่น และเขายอมรับในตัวเราก็ได้ทั้งผักทั้งผลไม้ตอบแทนตลอด

ด้านความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุข กล่าวว่า ช่วยนะ อย่างน้อย ๆ ก็ให้กำลังใจ เวลาที่มีผู้ป่วยเป็นโรคไข้เลือดออกหมอนามยก็ลงไปด้วยทุกครั้งเลย เสร็จงานก็เลี้ยงข้าวเลี้ยงน้ำอีก บางทีก็ให้ค่าน้ำมัน นี่ก็เพิ่งได้ให้เสื้อกั๊กหมวก และหมวกากอนามยติดโลโก้ อสม. มาใหม่ ความรู้ในเรื่องโรคไข้เลือดออกก็หมอนามยสอน แถมให้คำแนะนำและคำปรึกษาที่ดีทุกครั้งที่มีปัญหาในการลงพื้นที่ อุปกรณ์ที่ใช้สำรวจก็ให้มา อย่างเช่น ทรายอะเบท กระชอนตักลูกน้ำ แต่ไฟฉายให้แค่ยืม

ผลกระทบต่ออาชีพประจำ กล่าวว่า ไม่มีผลกระทบเลย เพราะทำธุรกิจส่วนตัว มีกิจการเป็นของตัวเอง รับจ้างที่ร้านอาหารสามารถแลกเปลี่ยนเวลาเข้าทำงานกับเพื่อนคนอื่นได้ ค้าขายตามตลาดนัดไปขายแต่เช้ามีดี สาย ๆ ก็ว่าง เป็นแม่บ้านไม่มีงานทำลูกส่งเสียเงินให้

อรราชันย์ จันทร์ทอง

แนวทางการพัฒนาประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกในชุมชน กล่าวว่า คอยสอดส่องดูแลประชาชนในพื้นที่ที่มีใครป่วยบ้างหากมีก็แจ้งทางรพสต. อยากให้ชาวบ้านได้รับความรู้และตระหนักถึงพายุภัยของโรคไข้เลือดออก ติดตามการระบาดของโรคไข้เลือดออกในพื้นที่ใกล้เคียงกับเรา อยากได้รับทักษะและความรู้ใหม่ๆเพิ่มเติม และควรรหาอย่างอื่นมาแทนการใส่ทรายอะเบทบ้างเพราะประชาชนบางคนไม่ชอบกลิ่นของมัน

อภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข ได้แก่ เพศ (p -value = 0.026) และระยะเวลาในการทำงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข (p -value = 0.003) ผลจากการวิจัยพบว่า สอดคล้องกับ Patimeteepom (2013, pp.97) เรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน บริษัท ขนส่งทางอากาศของเอกชนแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการทำงาน

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยจูงใจที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข ได้แก่ ด้านความสำเร็จในการทำงาน (p -value < 0.001) ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ (p -value = 0.016) ด้านลักษณะของงาน (p -value < 0.001) ด้านความรับผิดชอบ (p -value < 0.001) ด้านความก้าวหน้าในงาน (p -value = 0.010) ผลจากการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงมาก สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้กล่าวว่า “ผลงานที่ผ่านมาสําเร็จตามที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขมอบหมายให้ และมีส่วนน้อย ที่ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือ และทุกวันนี้ที่ได้สละเวลาช่วยเหลือประชาชนก็ได้การยอมรับจากประชาชนคนแค่นี้ก็รู้สึกภาคภูมิใจในตัวเอง และยังได้รับน้ำใจเป็นสิ่งของจากประชาชนก็ยิ่งสุขใจมากยิ่งขึ้น และอาสาสมัครสาธารณสุขทุกคน เคยได้รับทั้งความรู้ และการฝึกอบรมลงพื้นที่จริง เนื่องจากต้องประชุมประจำเดือนที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และทางองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นก็จัดทำโครงการเรื่องโรคไข้เลือดออก โดยมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นคนให้ความรู้” และสอดคล้องกับทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg (1959, pp.113-115) กล่าวคือ ถ้ามีแรงจูงใจด้านปัจจัยจูงใจมากประสิทธิผลในการทำงานก็จะมาก และสอดคล้องกับกับการศึกษาของ Patimeteepom (2013, pp.99) เรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการทำงานของพนักงาน บริษัท ขนส่งทางอากาศของเอกชนแห่งหนึ่ง ในกรุงเทพมหานคร ที่ได้รายงานผลการวิจัยว่า ปัจจัยจูงใจในทุกด้าน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการทำงาน ในระดับสูงมาก ไม่ว่าจะเป็น ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ก็จะส่งผลต่อประสิทธิภาพไปในทิศทางเดียวกัน

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยคํ่าจุน ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน (p -value = 0.020) ด้านความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (p -value < 0.001) ด้านสภาพการทำงาน (p -value < 0.001) ผลจากการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงมาก สอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ได้กล่าวว่า “ไม่เคยไปคนเดียว ต้องมีเพื่อน อย่างน้อยต้องมีเพื่อน 1 คน แต่จริง ๆ ก็ไม่ควรกันทั้งหมู่แหละ เพราะไปหลายคนสนุกดี ได้ช่วยกันสำรวจลูกน้ำยุงลายยิ่งหลายคนยิ่งเร็วและก็จะเอียดด้วย ช่วยกันดูสุนัขด้วย เวลาเราไม่ว่างก็ให้เพื่อนไปทำแทนได้ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้การช่วยเหลือสนับสนุนเครื่องแบบการแต่งกายในการลงพื้นที่ เช่น เสื้อกั๊ก หมวก และหมวกากอนามัย วัสดุอุปกรณ์การในการป้องกันโรคไข้เลือดออก เช่น ทรายอะเบท กระชอนตักลูกน้ำยุงลาย เป็นต้น พร้อมเลี้ยงทั้งอาหารและเครื่องดื่ม บางครั้งก็ช่วยคํ่านํ้ามรด ให้คํ่าแนะนําและปรึกษาที่ดีทุกครั้งที่มีปัญหาในการลงพื้นที่ และงานอาสาสมัครสาธารณสุขไม่มีผลกระทบกับงานประจำ เพราะงานประจำเป็นอาชีพอิสระ ธุรกิจส่วนตัว รับจ้างทั่วไปสามารถแลกเปลี่ยนเวลาทำงานกับเพื่อนคนอื่นได้” และสอดคล้องกับทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg (1959, pp.113-115) กล่าวคือ ถ้ามีแรงจูงใจด้านปัจจัยคํ่าจุนมากประสิทธิผลในการทำงานก็จะมากเช่นกัน และสอดคล้องกับ Saowijit (2013, pp.75-78) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพใน

การปฏิบัติงานของพนักงานสำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค เขต 1 (ภาคกลาง) จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้รายงานผลการวิจัยว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน ด้านสภาพการทำงาน พนักงานเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากพนักงานมีการให้คำปรึกษากัน ด้านสภาพการทำงานสำนักงานมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และระยะเวลาในการทำงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข และปัจจัยจิตใจ สามารถอธิบายประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยาโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression Analysis) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพศชายมีประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกเป็น 3 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเพศหญิง เพราะเพศชายมีภาวะความเป็นผู้นำ ตั้งใจทำงานให้ความสำคัญกับงานมากกว่าสิ่งอื่นใด และมีความอดทนที่ดีกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับการศึกษาของ Mekwan & Phinijsunthom (2013, pp.101) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานระดับวิทยาลัยของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ที่ได้รายงานผลการวิจัยว่า เพศ มีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการ ปฏิบัติงานระดับวิทยาลัย โดยพบว่าเพศชาย มากกว่าเพศหญิง เป็น 6.88 เท่า เพศชายมี ลักษณะที่แข็งแรง คล่องแคล่ว และลงพื้นที่ ที่ห่างไกลจึงเหมาะที่จะปฏิบัติงานด้านระดับได้ดีกว่าเพศหญิง

ผลการวิจัย พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการทำงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข 11-29 ปี มีประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกเป็น 3 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่มีระยะเวลาในการทำงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข 1-10 ปี เพราะผู้ที่มีระยะเวลาในการทำงานมานาน ย่อมมีประสบการณ์ทำงานที่ดีกว่าผู้ที่มีระยะเวลาในการทำงานน้อย และสอดคล้องกับการศึกษาของ Prommasaka Na Sakonnakom (2014, pp.99-100) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงาน กรณีศึกษา สถาบันวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ที่ได้รายงานผลการวิจัยว่า พนักงานที่มีอายุการปฏิบัติงาน 21 ปีขึ้นไป จะมีผลการปฏิบัติงานที่สูงกว่าพนักงานกลุ่มอื่น ๆ พนักงานที่มีอายุงานที่มากย่อมมีความรู้ความสามารถและศักยภาพในหน้าที่ที่ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ เพราะโดยส่วนมากจะอยู่ในกลุ่มของพนักงานที่มีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่สูงจึงทำให้เกิดภาวะผู้นำของกลุ่มดังกล่าวและส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่เห็นด้วยกับปัจจัยจิตใจมีประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกเป็น 6 เท่า เมื่อเปรียบเทียบกับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ไม่เห็นด้วยกับปัจจัยจิตใจ เนื่องจากปัจจัยจิตใจทั้ง 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน เป็นแรงกระตุ้นในการทำงาน

สอดคล้องกับการศึกษาของ Bunyarit (2015, pp.101) เรื่องอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการทำงาน แรงจูงใจในการทำงาน ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ที่ได้รายงานผลการวิจัยว่า ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงานโดยรวม ถือได้ว่า เป็นสิ่งสำคัญและมีผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร ซึ่งหากได้มีการพัฒนา ปัจจัยแรงจูงใจในการทำงาน ให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนในทุก ๆ ด้าน หรือในทุกรายละเอียดแล้วย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เนื่องจากแรงจูงใจจะเป็นตัวกำหนดหรือเป็นตัว ผลักดันให้เกิดความสนใจ ความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน และเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์การตามที่ต้องการ

ปัจจัยที่สามารถสามารถอธิบายประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยจิตใจ และปัจจัยคำจูน มีปัจจัยหนึ่งที่สามารถสามารถอธิบายประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอมหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ร้อยละ 22.5 (Nagelkerke R Square = 0.225) ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และระยะเวลาในการทำงาน และปัจจัยจิตใจ

สรุปผลและข้อเสนอแนะ

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระยะเวลาในการทำงานเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ปัจจัยจิตใจ ได้แก่ ด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ และด้านความก้าวหน้าในงาน ปัจจัยค้ำจุน ได้แก่ ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน ด้านความสัมพันธ์กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข และด้านสภาพการทำงาน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระยะเวลาในการทำงาน และปัจจัยจิตใจ มีผลต่อประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อำเภอหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ร้อยละ 22.5

ข้อเสนอแนะว่าเจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรวางวิธีสร้างแรงจูงใจอย่างต่อเนื่องในการปฏิบัติงานให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน โดยเฉพาะในด้านความสำเร็จในการทำงาน ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ ด้านลักษณะของงาน ด้านความรับผิดชอบ ด้านความก้าวหน้าในงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านให้ดียิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย ดุรงค์เดช ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.นพกร จงวิศาล และ ผศ.ดร.จุฑาธิป ศีลบุตร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณาจารย์ประจำหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการระบบสุขภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และขอขอบคุณท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ด้วย

References

- Saowijit M, (2013). *Factors affecting the efficiency of the electrical performance of The Office Staff Region 1 (Central) Phranakhon Si Ayutthaya Province.* (Master's thesis, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University)
- Patimeteepom, D. (2013). *Work motivation related to job performance efficiency of employees in a private air cargo company in Bangkok Metropolis.* (Master's thesis, Srinakharinwirot University)
- Prommasaka Na Sakonnakorn, T. (2014). *Factors affecting the performance of Royal Thai Army Radio and Television.* (Master's thesis, Sripatum University)
- Bunyarit, N. (2015). *A study of factors affecting work efficiency of employees of Chonburi Provincial Administration Organization.* (Master's thesis, Burapha University)
- Mekwan, N. & Phinijsunthom, S. (2013). Factors affecting epidemiological performance among public health personnel in health promoting hospital, Udon Thani Province. *Community Health Development Quarterly Khon Kaen University.* 1(3), 91-104.
- Laohapichatchai, W. (2013). *The effectiveness of a health education program applying group process on dengue hemorrhagic fever prevention and control behaviors of public health volunteers in Phra Nakhon Sri Ayutthaya Province.* (Master's thesis, Srinakharinwirot University)
- Tanprasert, S. (2018). Effectiveness of the dengue hemorrhagic fever prevention and control program using community participation. *Disease Control Journal,* 44(2), 186
- Herzberg F & Other (1959) *The motivation to work* New York : John Wiley & Sons